

KENNISGROEP EUROPEES STRAFRECHT

NIEUWSBRIEF

---

april 2018

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijks selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan.

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [ARTIKEL 5 EVRM: RECHTMATIGHEID DETENTIE IN GEVAL VAN EEN TERUGKEERGARANTIE](#)
- [ARTIKEL 5 LID 1 SUB A EN SUB C EVRM: BEROEP OP REGEL DAT VERDACHTE BERECHTING IN VRIJHEID MAG AFWACHTEN SLAGT NIET BIJ REEDS VEROORDEELDE VERDACHTE](#)
- [ARTIKEL 6 EVRM: AFWIJZING VERZOEK PREJUDICIËLE VERWIJZING EN MOTIVERING EX ARTIKEL 80A OF ARTIKEL 81 RO](#)
- [ARTIKEL 6 EVRM: SCHORSING VISVERGUNNING GEEN 'CRIMINAL CHARGE' IN DE ZIN VAN DIE BEPALING](#)
- [ARTIKEL 6 LID 3 EVRM: ONKUNDE TECHNISCH VERHAAL TE VERTALEN DOOR INGESCHREVEN TOLK I.C. GEEN SCHENDING VAN HET RECHT OP EEN EERLIJK PROCES](#)
- [ARTIKEL 123b VVW 1994: GEEN 'CRIMINAL CHARGE' IN DE ZIN VAN ARTIKEL 6 LID 1 EVRM](#)
- [ARTIKEL 197 SR: TOETSING ONGEWENSTVERKLARING AAN ARTIKEL 27 RICHTLIJN 2004/38/EG](#)
- [UITLEVERING: ARREST PETRUHHIN VAN OVEREENKOMSTIGE TOEPASSING OP SITUATIE WAARIN AANGEZOCHTE LIDSTAAT UITLEVERING VAN EIGEN ONDERDANEN OP GROND VAN EU-VS-OVEREENKOMST KAN WEIGEREN](#)
- [ARTIKEL 3 EVRM: NADER ONDERZOEK NAAR GESTELDE VOLTOOIDE SCHENDING VAN DIE BEPALING DOOR DETENTIEOMSTANDIGHEDEN IN SERVIË](#)
- [OVERLEVERING: 'ACTION PLAN' VOOR VERBETERING DETENTIEOMSTANDIGHEDEN ONVOLDOENDE GARANTIE OM REËL GEVAAR VOOR SCHENDING ARTIKEL 4 HANDVEST TE WEERLEGGEN](#)
- [OVERLEVERING: EXECUTIE-EAB; VERWEER MET BETREKKING TOT DREIGENDE SCHENDING ARTIKEL 47 HANDVEST IN POLEN SLAGT NIET; GEEN AANHOUDING IN AFWACHTING BEANTWOORDING PREJUDICIËLE VRAGEN OVER RECHTSSTAAT IN POLEN](#)
- [OVERLEVERING: VERVOLGINGS-EAB; GEEN AANHOUDING IN AFWACHTING BEANTWOORDING PREJUDICIËLE VRAGEN OVER RECHTSSTAAT IN POLEN](#)

ARTIKEL 5 EVRM: RECHTMATIGHEID DETENTIE IN GEVAL VAN EEN TERUGKEERGARANTIE

EHRM 17 april 2018 (Paci/België)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 5 EVRM, overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure, terugkeergarantie

Paci is een Italiaan die door Italië aan België is overgeleverd ter fine van strafvervolging. Omdat Paci de Italiaanse nationaliteit heeft, hebben de Italiaanse autoriteiten de zogenoemde terugkeergarantie bedongen als bedoeld in artikel 5, punt 3, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (de garantie dat ‘la personne, **après avoir été entendue**, soit renvoyée dans l’État membre d’exécution afin d’y subir la peine ou la mesure de sûreté privatives de liberté qui serait prononcée à son encontre dans l’État membre d’émission’).

Paci klaagt erover dat België hem in strijd met die garantie niet heeft teruggezonden naar Italië nadat hij in het vooronderzoek was gehoord (‘après avoir été entendue’), maar pas nadat zijn veroordeling onherroepelijk was geworden. De Belgische autoriteiten hebben uit artikel 5, punt 3, Kaderbesluit 2002/584/JBZ afgeleid dat de terugzending pas moet plaatsvinden wanneer de strafprocedure in de uitvaardigende lidstaat (België) is afgerond, omdat het doel is dat de betrokkene zijn eventuele straf ondergaat in de uitvoerende lidstaat (Italië). Gelet op de tekst van artikel 5, punt 3, Kaderbesluit 2002/584/JBZ en op het nagestreefde doel vindt het Hof deze uitleg niet arbitrair of evident onredelijk.¹

[Volgt: klacht ongegrond.]

ARTIKEL 5 LID 1 SUB A EN SUB C EVRM: BEROEP OP REGEL DAT VERDACHTE BERECHTING IN VRIJHEID MAG AFWACHTEN SLAAGT NIET BIJ REEDS VEROORDEELDE VERDACHTE

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 5 april 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:1501

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 5 lid 1 sub a EVRM, artikel 5 lid 1 sub c EVRM, opheffing voorlopige hechtenis, schorsing voorlopige hechtenis

In de onderhavige zaak heeft de verdachte een verzoek gedaan tot opheffing dan wel schorsing van de voorlopige hechtenis. Het hof overweegt dat, nu de verdachte reeds is veroordeeld, de vrijheidsbeneming niet meer op artikel 5 lid 1 sub c EVRM berust, maar op artikel 5 lid 1 sub a EVRM. Het beroep op de regel dat de verdachte in beginsel zijn berechting in vrijheid mag afwachten slaagt daarom niet en het hof wijst het verzoek tot *opheffing* van de voorlopige hechtenis af.

In een situatie als de onderhavige is er slechts ruimte voor *schorsing* van de voorlopige hechtenis wanneer zich bijzondere, zwaarwichtige omstandigheden voordoen op grond waarvan het belang dat de samenleving heeft bij voortdurende van de voorlopige hechtenis dient te wijken voor het persoonlijk belang van de verdachte. Indien een verdachte reeds is veroordeeld komt in beginsel aan het belang van de samenleving meer gewicht toe. De in casu aanwezige omstandigheden van verminderde toerekeningsvatbaarheid en de wens om naar huis te mogen terugkeren zijn niet voldoende om de voorlopige hechtenis te schorsen.

ARTIKEL 6 EVRM: AFWIJZING VERZOEK PREJUDICIËLE VERWIJZING EN MOTIVERING EX ARTIKEL 80A OF ARTIKEL 81 RO

EHRM 24 april 2018 (Baydar/Nederland)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 6 EVRM, afwijzing verzoek prejudiciële verwijzing, motivering ex artikel 80a of 81 RO

Klager is in hoger beroep veroordeeld wegens mensensmokkel (artikel 197a Sr). In cassatie verzoekt de raadsman van klager om een prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie van de EU over de uitleg van enkele begrippen uit Kaderbesluit 2002/946/JBZ tot versterking van het strafrechtelijk kader voor de bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf. De Hoge Raad verwerpt het beroep onder verwijzing naar artikel 81 RO (de klacht kan niet tot cassatie leiden en noopt niet tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling).

De klacht houdt in dat artikel 6 EVRM is geschonden door de summiere motivering van de afwijzing van het verzoek om een prejudiciële verwijzing.

Eerder heeft het Hof overwogen, in een andere context dan die van versnelde procedures zoals neergelegd in de artikelen 80a en 81 RO, dat nationale rechters tegen wier uitspraken geen rechtsmiddel openstaat de afwijzing van een verzoek om een prejudiciële verwijzing moeten motiveren in het licht van de jurisprudentiële uitzonderingen op de verplichting tot

¹ De Nederlandse tekst van artikel 5, punt 3, Kaderbesluit 2002/584/JBZ is op dit punt duidelijker dan de Franse: ‘(...) de garantie dat de persoon, **na te zijn berecht**, wordt teruggezonden naar de uitvoerende lidstaat om daar de vrijheidsstraf of de tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel te ondergaan die hem eventueel wordt opgelegd in de uitvaardigende lidstaat’.

verwijzing.² In dit geval heeft de Hoge Raad artikel 81 RO toegepast. Het Hof herhaalt dat de hoogste nationale rechter een klacht onder verwijzing naar de relevante bepaling mag afdoen, als de zaak geen fundamenteel belangrijke rechtskwestie betreft. Ook is het toegestaan dat een beroep in cassatie zonder nadere uitleg wordt afgewezen als hebbende geen kans van slagen. De taak van het Hof is beperkt tot het nagaan of sprake is van willekeur of evidente onredelijkheid. Artikel 81 RO beoogt de duur van procedures binnen de perken te houden en de Hoge Raad in staat te stellen zich efficiënt op hun kerntaken te concentreren, zoals de uniforme toepassing en correcte uitleg van het recht. Het Hof houdt er rekening mee dat volgens de Hoge Raad inherent aan toepassing van de artikelen 80a en 81 RO is dat er geen noodzaak bestaat voor een prejudiciële verwijzing. De summier motivering ex artikel 80a of artikel 81 RO houdt dus een bevestiging in dat een verwijzing naar het Hof van Justitie niet tot een andere uitkomst had kunnen leiden. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt dat de hoogste nationale rechters niet verplicht zijn om te verwijzen wanneer de vraag niet relevant is, met andere woorden, wanneer het antwoord op die vraag geen gevolgen heeft voor de uitkomst van de zaak. Daarom is het Hof van oordeel dat de afwijzing van een verzoek om een prejudiciële verwijzing met toepassing van artikel 80a of artikel 81 RO geen probleem oplevert, wanneer blijkt dat die beslissing niet willekeurig of evident onredelijk is. Van willekeur of evidente onredelijkheid is geen sprake; drie raadsheren hebben zich over de zaak gebogen; het beroep is verworpen onder verwijzing naar artikel 81 RO, na te hebben kennisgenomen van het cassatiemiddel, de conclusie van de A-G en de reactie van de raadsman op de conclusie. Het Hof verklaart de klacht ongegrond.

ARTIKEL 6 EVRM: SCHORSING VISVERGUNNING GEEN 'CRIMINAL CHARGE' IN DE ZIN VAN DIE BEPALING

Conclusie advocaat-generaal Spronken 3 april 2018, ECLI:NL:PHR:2018:291

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: ne bis in idem, artikel 6 EVRM, 'criminal charge', artikel 50 Handvest, EHRM A. en B./Noorwegen

In de onderhavige zaak zijn ten aanzien van de verdachte, de eigenaar van een vissersvaartuig, twee feiten ten laste gelegd. Feit 1 betreft het niet voldoen aan de vorderingen van de artikelen 21 en 24a van de Wet op de economische delicten (WED). Feit 2 betreft het in strijd handelen met artikel 16 van de Verordening (EG) nr. 850/98 van de Raad van 30 maart 1998 voor de instandhouding van de visbestanden via technische maatregelen voor de bescherming van jonge exemplaren van mariene organismen (Verordening (EG) nr. 850/98), waarin is bepaald dat het verboden is een visnet van een binnenkuil te voorzien. In de onderhavige zaak heeft het hof de verdachte ten aanzien van feit 1 veroordeeld en het openbaar ministerie ten aanzien van feit 2 niet-ontvankelijk verklaard.

Het hof heeft het openbaar ministerie ten aanzien van feit 2 niet-ontvankelijk verklaard omdat de visvergunning van de verdachte op basis van artikel 96 lid 2 Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, van 14 juli 2011, nr. 218837, houdende samenvoeging en vereenvoudiging van diverse regelingen op het gebied van de zeevisserij (Uitvoeringsregeling zeevisserij) reeds voor de duur van vier weken was geschorst en er daarom sprake is van strijd met het ne bis in idem-beginsel. Het hof komt op basis van de Engel-criteria³ – de classificatie naar nationaal recht, de aard van de overtreding en de aard en zwaarte van de straf die op het spel staat – tot het oordeel dat de schorsing van de visvergunning als 'criminal charge' in de zin van artikel 6 lid 1 EVRM dient te worden aangemerkt.

Het middel van het openbaar ministerie berust op twee gronden. De eerste grond houdt in dat Unierecht ten uitvoer wordt gebracht en dat artikel 50 Handvest daarom van toepassing is. Ten onrechte heeft het hof geen rekening gehouden met deze bepaling en de rechtspraak daarover. Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie hieromtrent en de rechtspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) zou blijken dat, indien de schorsing van een visvergunning geen punitief karakter heeft, er zich geen ne bis in idem-situatie voordoet.⁴ De tweede grond houdt in dat, ook al zou zich wel een ne bis in idem-situatie voordoen, het openbaar ministerie, gezien de zaak *A. en B./Noorwegen* van het EHRM,⁵ niet zonder meer niet-ontvankelijk dient te worden verklaard.

De advocaat-generaal is van mening dat, anders dan het openbaar ministerie betoogt, niet met artikel 96 lid 3 Uitvoeringsregeling zeevisserij, maar met artikel 96 lid 2 Uitvoeringsregeling visserij uitvoering wordt gegeven aan Unierecht. De leden 3 tot en met 5 van artikel 96 Uitvoeringsregeling zeevisserij bevatten namelijk het nationale stelsel voor schorsing van de visvergunning. In zoverre is artikel 50 Handvest dus niet van toepassing. Volgens de advocaat-generaal is artikel 50 Handvest echter wel langs een andere weg van toepassing, aangezien met de schorsing van de visvergunning van de verdachte uitvoering wordt gegeven aan een andere bepaling uit een EU-verordening.

² Zie bijv. EHRM 8 april 2014 ([Dhahbi/Italië](#)).

³ EHRM 8 juni 1976, 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 en 5370/72 (*Engel e.a./Nederland*), par. 82.

⁴ HvJ EU 5 juni 2012, ECLI:EU:C:2012:319, C-489/10 (*Bonda*); ABRvS 6 februari 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BC3625.

⁵ EHRM 15 november 2016, 24130/11 en 29758/11 (*A. en B./Noorwegen*).

De advocaat-generaal concentreert haar conclusie echter niet op artikel 50 Handvest, maar – net als het hof – op de vraag of de schorsing van de visvergunning kan worden aangemerkt als een ‘criminal charge’ in de zin van artikel 6 EVRM. De advocaat-generaal wijst op de Engel-criteria en de zaak *Zolotukhin/Rusland* van het EHRM⁶.

De ABRvS is op basis van dit toetsingskader tweemaal tot het oordeel gekomen dat een schorsing van een visvergunning niet als een ‘criminal charge’ moet worden aangemerkt. De feiten uit de uitspraken van de ABRvS komen overeen met die in de onderhavige zaak. Zowel in de uitspraken van de ABRvS als in de onderhavige zaak gaat het om een bestuursrechtelijke maatregel, die is opgelegd naar aanleiding van overtreding van artikel 16 Verordening (EG) nr. 850/98, die niet strekt ter leedtoevoeging maar ter compensatie van de gevolgen van de overtreding en die maximaal 8 weken kan duren.

De advocaat-generaal komt derhalve tot de conclusie dat de schorsing van de vergunning niet is aan te merken als een ‘criminal charge’ in de zin van artikel 6 EVRM en dat het middel daarom slaagt. De subsidiaire klacht van het openbaar ministerie behoeft daarom geen bespreking.

**ARTIKEL 6 LID 3 EVRM: ONKUNDE TECHNISCH VERHAAL TE VERTALEN DOOR INGESCHREVEN
TOLK I.C. GEEN SCHENDING VAN HET RECHT OP EEN EERLIJK PROCES**

Conclusie Advocaat-Generaal Hartevelde 3 april 2018, ECLI:NL:PHR:2018:288

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 6 lid 1 EVRM, artikel 6 lid 3 EVRM, artikel 275 jo. 415 Sv, vertolking, EHRM Kamasinski/Oostenrijk

Tijdens de terechtzitting in hoger beroep bij het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft verdachte, die niet de Nederlandse taal machtig is, uitvoerig in het Engels verklaard over het Zweedse Handelsbolag. De tolk heeft deze verklaring niet vertaald, waarbij ze aangegeven heeft dat het technische, vennootschapsrechtelijke verhaal voor haar onbegrijpelijk is en daarom niet door haar kan worden vertaald. Het hof heeft wel kennis genomen van de verklaring van de verdachte in de Engelse taal. De tolk heeft de afsluitende zinnen van de verklaring nog kunnen vertalen. Het middel klaagt onder andere over dat er geen sprake is geweest van een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM, omdat het hof bij de kennisneming dat de tolk onkundig was om het technische verhaal te vertalen, nagelaten heeft de verdachte te vragen zijn verhaal te herhalen in een vertaalbare versie, dan wel het onderzoek ter terechtzitting aan te houden zodat een andere tolk opgeroepen kon worden die meer in het vennootschapsrecht geverseerd is. Hierdoor zouden artikel 275 juncto 415 Sv en artikel 6 lid 3 EVRM geschonden zijn.

Voorop wordt gesteld dat het Nederlandse recht niet vereist dat al hetgeen op de terechtzitting besproken wordt, letterlijk wordt vertaald. Artikel 275 lid 2 Sv bepaalt dat geen acht geslagen wordt op hetgeen ter terechtzitting besproken of voorgelezen is waarvan vertolking voor de verdachte is uitgebleven. Zodoende is de eis van de vertaling gerelateerd aan een specifiek belang van de verdachte, namelijk dat ten nadele van de verdachte geen gebruik gemaakt wordt van de op de terechtzitting besproken gegevens waartegen hij zich niet heeft kunnen verdedigen. Anderzijds is het ook de taak van de tolk om de verdachte verstaanbaar te maken voor de overige procesdeelnemers. Om dit zo goed mogelijk te laten verlopen, worden kwaliteitseisen gesteld waar de geregistreerde tolk aan moet voldoen. In het onderhavige geval was de tolk in het register ingeschreven in de Engelse taal en moet zodoende worden aangenomen dat zij voldeed aan de professionele eisen die de wet stelt. Dat de tolk vervolgens niet in staat blijkt het technische verhaal van de verdachte in zijn geheel te vertalen, brengt geen nietigheid van het onderzoek met zich mee, zo blijkt uit artikel 275 lid 2 Sv.

De advocaat-generaal gaat vervolgens na of deze gang van zaken echter wel een schending van het recht op een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM oplevert, zoals het middel betoogt. Hierbij verwijst hij naar de zaak [Kamasinski/Oostenrijk](#), waarin het EHRM overweegt dat de essentie van artikel 6 lid 3 EVRM is dat de verdachte kennis draagt van de zaak tegen hem en zich kan verdedigen, in het bijzonder door in staat te worden gesteld zijn versie van de gebeurtenissen aan het gerecht voor te leggen.⁷ Artikel 6 lid 3 EVRM gaat echter niet zover dat vereist wordt dat alles in de zaak vertaald moet worden. Verder is voor een praktische en effectieve toepassing van artikel 6 lid 3 EVRM vereist dat de hiertoe aangewezen instantie niet alleen een tolk beschikbaar stelt, maar ook enige controle uitoefent over de geschiktheid van de vertolking naar de omstandigheden van het geval.

In het onderhavige geval kan niet worden afgeleid dat de verdachte op enige manier niet in staat is geweest om zijn versie van de gebeurtenissen aan het gerecht voor te leggen, nu niet duidelijk blijkt dat zonder de vertaling van het technische verhaal een essentieel onderdeel van deze gebeurtenissen niet naar voren is gebracht. Wat betreft de kwaliteit van de tolk, acht de advocaat-generaal van waarde dat de tolk ingeschreven staat in een register dat speciaal voor de kwaliteit van de vertolking in het leven geroepen is. Daarbij kan ook een tolk die redelijkerwijs aan alle eisen voldoet, zich geplaatst voelen tegenover een ‘technisch’ verhaal waarvoor hij geen adequate vertaling kan leveren, waarvan i.c. de tolk expliciet melding heeft gemaakt en een afsluitende vertaling van de woorden van de verdachte heeft gegeven. Tegen deze gang van zaken is verder geen bezwaar gemaakt of om een aanvulling gevraagd door de verdachte of zijn raadsman. De klacht dat de

⁶ EHRM 10 februari 2009, 14939/03 (*Zolotukhin/Rusland*).

⁷ EHRM 19 december 1989, 9783/82 (*Kamasinski/Oostenrijk*), par. 75.

berechting niet voldoet aan de eisen van een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM gaat dus niet op. De advocaat-generaal concludeert dat het middel faalt.

ARTIKEL 123b WVV 1994: GEEN 'CRIMINAL CHARGE' IN DE ZIN VAN ARTIKEL 6 LID 1 EVRM

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 april 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:3741

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 6 EVRM, artikel 123b WVV 1994, 'criminal charge', Engel-criteria, ne bis in idem

Verdachte is bij vonnis van de politierechter veroordeeld wegens het overtreden van artikel 8 lid 2 onderdeel a WVV 1994 tot een geldboete en ontzegging van de rijbevoegdheid voor acht maanden. De raadsman heeft in hoger beroep bepleit dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard, vanwege een schending van het ne-bis-in-idembeginsel en een schending van het recht op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM.

Ten eerste zou het ne bis in idem-beginsel geschonden zijn, omdat het rijbewijs van de verdachte op grond van de recidiveregeling van artikel 123b WVV 1994 voor onbepaalde duur ongeldig zal worden verklaard na het onherroepelijk worden van de uitspraak. De raadsman stelt dat de recidiveregeling een punitief karakter draagt en moet worden aangemerkt als een 'criminal charge' in de zin van het EVRM, en dat de conclusie van de Hoge Raad inzake het alcoholslotprogramma analoog van toepassing is op de recidiveregeling. Hierdoor zou er sprake zijn van een dubbele vervolging voor hetzelfde feitencomplex.

Ten tweede zou er een schending zijn van het recht op een eerlijk proces dat gewaarborgd is in artikel 6 EVRM. Verdachte is pas bij het ontvangen van zijn dagvaarding in de onderhavige zaak op de hoogte gesteld dat er een strafpunt op zijn rijbewijs is toebedeeld bij strafbeschikking van 30 juni 2012. De raadsman stelt dat verdachte bij het opleggen van de strafbeschikking geïnformeerd had moeten worden over de recidiveregeling. Door het nalaten hiervan, is aan het recht van verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak tekort gedaan; zo heeft verdachte nooit rechtsmiddelen kunnen instellen tegen de strafbeschikking. Hierdoor is het recht van verdachte op een eerlijk proces onherstelbaar geschonden.

Wat betreft de recidiveregeling van artikel 123b WVV 1994, overweegt het hof dat het EHRM het begrip 'criminal charge' autonoom interpreteert. De recidiveregeling dient zodoende aan de drie Engel-criteria van het EHRM getoetst te worden, namelijk de classificatie van de handhaving van de overtreden norm naar nationaal recht, de aard van de overtreding en de aard en zwaarte van de maatregel die naar aanleiding van de overtreding wordt opgelegd. Het hof stelt vast dat de wetgever de maatregel als bestuursrechtelijk heeft gekwalificeerd blijkens de Kamerstukken, dat rijden onder invloed door de wetgever als een misdrijf is aangemerkt in artikel 8 WVV 1994 en dat de maatregel afgegeven is met oog op de verkeersveiligheid. Het intrekken van het rijbewijs is gebaseerd op de constatering dat door het rijden onder invloed, de houder van het rijbewijs niet meer aan de vereisten voor het behoud van de vergunning voldoet. De recidiveregeling is dus niet bestraffend van aard. Bovendien is er geen vaststaande termijn gebonden aan het ontzeggen van de rijbevoegdheid, maar kan de betrokkene al gelijk een nieuw rijbewijs aanvragen, waarbij het aan hem ligt om aan te tonen dat hij over de vereiste rijvaardigheid en -geschiktheid beschikt. De kosten die hieraan verbonden zijn, zijn naar het oordeel van het hof onvoldoende zwaar om als punitief te worden aangemerkt.

Alles afwegende komt het hof tot het oordeel dat het rechtsgevolg van de recidiveregeling niet aan te merken is als een 'criminal charge' in de zin van artikel 6 lid 1 EVRM. De recidiveregeling is een (preventieve) bestuursrechtelijke maatregel die pas intreedt nadat de tweede veroordelende strafrechtelijke veroordeling onherroepelijk wordt. Een rijbewijs wordt dan van rechtswege ongeldig. In de onderhavige zaak ligt er slechts één strafbeschikking die op grond van artikel 123b lid 3 WVV 1994 gelijkgesteld wordt aan een onherroepelijke veroordeling, zodat er op dit moment van de procedure geen sprake is van meerdere onherroepelijke beslissingen van de strafrechter of meerdere strafbeschikkingen. Ook is het hof van oordeel dat de recidiveregeling niet gelijkgesteld kan worden aan het alcoholslotprogramma. Er is dus geen sprake van ne bis in idem.

Wat betreft het standpunt van de raadsman dat het recht op een eerlijk proces is geschonden, neemt het hof als uitgangspunt dat iedereen de wet behoort te kennen en dat niet blijkt of gesteld is dat het wetsartikel onduidelijk is. De consequenties van de recidiveregeling waren zodoende voldoende kenbaar en voorzienbaar voor de verdachte. De stelling van de raadsman dat het openbaar ministerie veroordeelde bestuurders dient te waarschuwen voor de recidiveregeling, vindt geen steun in het recht. Zodoende is er geen schending van het recht op een eerlijk proces.

Het hof verwerpt het verweer tot niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in al zijn onderdelen.

ARTIKEL 197 SR: TOETSING ONGEWENSTVERKLARING AAN ARTIKEL 27 RICHTLIJN 2004/38/EG

Hoge Raad 17 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:617

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 27 Richtlijn 2004/38/EG, artikel 197 Sr, ongewenst verklaarde vreemdeling, afgeleid verblijfsrecht, recht van vrij verkeer en verblijf, toetsing ongewenstverklaring aan rechtstreeks werkend Unierecht

Ten laste van de verdachte is bewezenverklaard dat hij in Nederland als vreemdeling heeft verbleven, terwijl hij wist dat hij op grond van enig wettelijk voorschrift tot ongewenste vreemdeling was verklaard. De verdachte heeft twee middelen van cassatie voorgesteld. Het tweede middel houdt in dat de verdachte een verblijfsrecht in België heeft en daarom, ondanks de ongewenstverklaring in Nederland, Nederland mocht bezoeken.

De Hoge Raad overweegt dat van een ongewenstverklaring op grond van enig wettelijk voorschrift, zoals bedoeld in artikel 197 Wetboek van Strafrecht (Sr) en de tenlastelegging, geen sprake kan zijn als de ongewenstverklaring in strijd is met rechtstreeks werkende bepalingen van Unierecht. Bij een strafrechtelijke vervolging ter zake van artikel 197 Sr dient de rechter in voorkomende gevallen te onderzoeken of de ongewenstverklaring in strijd is met rechtstreeks werkende bepalingen van Unierecht en dient hij, indien ter zake verweer is gevoerd, van dat onderzoek in zijn uitspraak te doen blijken en gemotiveerd op dat verweer te beslissen. Een en ander geldt volgens de Hoge Raad ook, indien tegen de desbetreffende beschikking een met voldoende waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang openstaat of heeft opengestaan en de verdachte van deze rechtsgang geen gebruik heeft gemaakt. Voor een veroordeling is immers vereist dat komt vast te staan dat de ongewenstverklaring op een wettelijk voorschrift berust.⁸

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte moet worden aangemerkt als een ‘derdelander’ met een aan zijn familieband met zijn echtgenote ontleende verblijfsstatus in België. Op grond van die verblijfsstatus kan de verdachte een beroep doen op het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden. Dit recht kan slechts beperkt worden op grond van artikel 27 van Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (Richtlijn 2004/38/EG).⁹

De verdachte is op 7 september 2000 in Nederland tot ongewenst vreemdeling verklaard. Op 25 februari 2015 is de verdachte in Roosendaal aangehouden, waarna hennep, xtc en cocaïne is aangetroffen. Het hof is enkel op grond van deze laatste omstandigheid tot het oordeel gekomen dat de verdachte ten tijde van zijn aanhouding een actuele en voldoende ernstige bedreiging voor de openbare orde of een ander fundamenteel belang van de samenleving vormde als bedoeld in artikel 27 Richtlijn 2004/38/EG. De Hoge Raad acht dit oordeel niet zonder meer begrijpelijk. Het middel slaagt en daarom behoeft het eerste middel geen bespreking.

UITLEVERING: ARREST *PETRUHHIN* VAN OVEREENKOMSTIGE TOEPASSING OP SITUATIE WAARIN AANGEZOCHTE LIDSTAAT UITLEVERING VAN EIGEN ONDERDANEN OP GROND VAN EU-VS-OVEREENKOMST KAN WEIGEREN

Hof van Justitie van de Europese Unie 10 april 2018, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222 (*Pisciotti*)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: EU-VS-overeenkomst, Uitleveringsverdrag Duitsland-Verenigde Staten, HvJ EU Petruhhin, discriminatieverbod van artikel 18 VWEU, vrij verkeer van personen van artikel 21 VWEU, werkingssfeer Unierecht

Deze zaak betreft een verzoek om een prejudiciële procedure van Duitsland omtrent de uitleg van het discriminatieverbod zoals neergelegd in artikel 18, eerste alinea, Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen de Italiaanse onderdaan Romano Pisciotti en Duitsland, over een door de Verenigde Staten aan Duitsland gedaan verzoek tot uitlevering van Pisciotti met het oog op strafvervolging.

Pisciotti is bij een tussenlanding van zijn vlucht van Nigeria naar Italië op de luchthaven in Duitsland aangehouden door de Duitse politie. De autoriteiten van Duitsland hebben ingestemd met het uitleveringsverzoek van de Verenigde Staten en hebben het verzoek vervolgens uitgevoerd. Pisciotti heeft zich daartegen tevergeefs verzet met het argument dat zijn uitlevering in strijd zou zijn met het Unierecht, omdat een ‘tekstgetrouwe’ toepassing van het verbod op uitlevering van Duitse onderdanen in strijd zou zijn met het algemene discriminatieverbod. Na de uitlevering van Pisciotti aan de Verenigde Staten is namens Pisciotti een schadevergoedingsactie tegen de Duitse Staat wegens schending van het Unierecht aanhangig gemaakt. In het kader van deze procedure heeft de verwijzende rechter vier prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (Hof) gesteld.

De eerste prejudiciële vraag is of een geval waarin een burger van de Europese Unie, die het voorwerp is geweest van een verzoek tot uitlevering naar de Verenigde Staten krachtens de Overeenkomst betreffende uitlevering tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika (EU-VS-overeenkomst), in een andere lidstaat dan die waarvan hij onderdaan is, is aangehouden met het oog op de eventuele uitvoering van dat verzoek, binnen de werkingssfeer van het Unierecht valt.

Het Hof overweegt dat de EU-VS-overeenkomst van toepassing is op een uitleveringsverzoek, zoals aan de orde in de onderhavige zaak, voor zover dat verzoek in het kader van die overeenkomst na de inwerkingtreding ervan is ingediend.

⁸ HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2854, NJ 2010/573.

⁹ Deze vaststellingen van het hof staan in cassatie niet ter discussie, maar behoeven volgens de Hoge Raad bij hernieuwde behandeling aandacht. De Hoge Raad verwijst daartoe naar de [conclusie van A-G Knigge](#), die ernstig twijfelt aan de juistheid van ’s Hofs oordeel dat de verdachte niet een derdelander is op wie de Terugkeerrichtlijn van toepassing is, maar een familielid van een Unieburger op wie Richtlijn 2014/38/EG van toepassing is.

Het Hof wijst verder op het arrest *Petruhhin*¹⁰, waarin het ging om een uitleveringsverzoek van een derde staat waarmee de Europese Unie geen uitleveringsverdrag had gesloten. In dat arrest oordeelde het Hof dat tot de situaties die binnen de werkingssfeer vallen van artikel 18 VWEU, gelezen in samenhang met de bepalingen van het VWEU inzake het burgerschap van de Unie, die situaties behoren die betrekking hebben op de in artikel 21 VWEU neergelegde vrijheid om op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven.¹¹ Pisciotti, Italiaans onderdaan, heeft, door tijdens zijn terugreis uit Nigeria een tussenlanding in Duitsland te maken, gebruik gemaakt van zijn recht om vrij in de Europese Unie te reizen en valt daarom binnen de werkingssfeer van de Verdragen in de zin van artikel 18 VWEU.

De tweede prejudiciële vraag is of artikel 18 VWEU in een geval als het onderhavige, zo moet worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat een aangezochte lidstaat onderscheid maakt tussen eigen onderdanen en onderdanen van andere lidstaten, door de uitlevering van onderdanen van andere lidstaten toe te staan en de uitlevering van zijn eigen onderdanen te weigeren.

Artikel 17 van de EU-VS-overeenkomst biedt de lidstaten de ruimte zich te beroepen op een weigeringsgrond die niet is geregeld in deze overeenkomst. Die bevoegdheid moet, zo overweegt het Hof, in een dergelijk geval echter wel in overeenstemming zijn met artikel 18 en artikel 21 VWEU. Een ongelijke behandeling leidt voor onderdanen van andere lidstaten tot een beperking van artikel 21 VWEU en moet daarom zijn gebaseerd op objectieve overwegingen en evenredig zijn aan het nagestreefde doel.¹² Het voorkomen van straffeloosheid van personen die een strafbaar feit hebben gepleegd, moet als rechtmatig doel worden beschouwd.¹³

Een beperking van artikel 21 VWEU kan slechts worden gerechtvaardigd door objectieve overwegingen indien zij noodzakelijk zijn ter bescherming van de belangen die zij beogen te waarborgen en die doelstellingen niet met minder beperkende maatregelen kunnen worden bereikt.¹⁴ Uit het arrest *Petruhhin* volgt dat de voorkeur dient te worden gegeven aan overlevering aan de lidstaat waarvan de betrokkene de nationaliteit heeft en dat de lidstaat waarvan de betrokkene de nationaliteit heeft daarom de mogelijkheid moet worden geboden om een Europees aanhoudingsbevel met het oog op vervolging uit te vaardigen.¹⁵

Het arrest *Petruhhin* had betrekking op de situatie waarin er een internationale overeenkomst betreffende uitlevering tussen de Europese Unie en de derde staat ontbrak.¹⁶ Desondanks kan dit arrest worden toegepast op de onderhavige situatie, waarin de aangezochte lidstaat de uitlevering van zijn eigen onderdanen op grond van de EU-VS-overeenkomst kan weigeren. Van belang is daarbij wel dat het Europees aanhoudingsbevel dat eventueel door de lidstaat waarvan de betrokkene de nationaliteit heeft is uitgevaardigd, minstens op dezelfde feiten betrekking heeft en deze lidstaat bevoegd is om de betrokkene te vervolgen voor dergelijke feiten.¹⁷

In onderhavige zaak zijn de Italiaanse autoriteiten in de gelegenheid gesteld om de overlevering van Pisciotti te verzoeken, maar hebben hier vervolgens geen gebruik van gemaakt. De artikelen 18 en 21 VWEU verzetten zich er in het onderhavige geval daarom niet tegen dat de aangezochte staat de uitlevering toestaat, terwijl hij de uitlevering van zijn eigen onderdanen niet toestaat.

Gelet op het antwoord op de tweede vraag, hoeven de derde en de vierde vraag niet te worden onderzocht.

ARTIKEL 3 EVRM: NADER ONDERZOEK NAAR GESTELDE VOLTOOIDE SCHENDING VAN DIE BEPALING DOOR DETENTIEOMSTANDIGHEDEN IN SERVIË

Rechtbank Amsterdam 26 maart 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:1671

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: uitlevering, artikel 3 EVRM, EHRM *Muršić/Kroatië*, 'strong presumption', voltooide schending

Tegen de opgeëiste persoon, die de Servische nationaliteit heeft, is een verzoek tot uitlevering uitgevaardigd door de Servische autoriteiten voor de tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf. De raadsman heeft betoogd dat de uitlevering geweigerd moet worden vanwege een reeds voltooide schending van artikel 3 EVRM. Hiertoe voert hij aan dat het Europees Comité voor de Preventie van Foltering en Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing (CPT) in een rapport uit 2012 geoordeeld heeft dat de detentieomstandigheden in Servië de toets van artikel 3 EVRM niet kunnen doorstaan, onder andere omdat gedetineerden over een 'personal space' die kleiner is dan het vereiste minimum van 3 m² beschikken. Hierdoor ontstaat volgens het CPT een 'strong presumption' dat gedetineerden onder onmenselijke of vernederende detentieomstandigheden verblijven. Deze situatie geldt ook in de Belgrade District Prison, aldus de verdediging, waar de opgeëiste persoon van 20 september 2010 tot 20 april 2011 vastgezet heeft. Daarnaast voert de

¹⁰ HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*).

¹¹ HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punt 30.

¹² HvJ EU 12 mei 2011, ECLI:EU:C:2011:291 (*Runevič-Vardyn en Wardyn*), punt 83; HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punten 32-34.

¹³ HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punten 36 en 37.

¹⁴ HvJ EU 12 mei 2011, ECLI:EU:C:2011:291 (*Runevič-Vardyn en Wardyn*), punt 88; HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punt 38.

¹⁵ HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punten 48 en 50.

¹⁶ HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punt 46.

¹⁷ HvJ EU 6 september 2016, ECLI:EU:C:2016:630 (*Petruhhin*), punten 48 en 50.

raadsman aan dat de opgeëiste persoon in detentie is gemarteld en als gevolg daarvan lijdt aan een posttraumatische stressstoornis.

De rechtbank Amsterdam overweegt dat op grond van de bevoegdheidsverdeling tussen de uitleveringsrechter en de minister van Justitie en Veiligheid alleen de minister bevoegd is te oordelen over *dreigende* mensenrechtenschendingen. Echter, als vast komt te staan dat er sprake is van een *voltooide* mensenrechtenschending, *moet* de uitleveringsrechter de uitlevering ontoelaatbaar verklaren. Dit oordeel is feitelijk en moet worden gestaafd met de bescheiden die de opgeëiste persoon zelf betreffen.

Het EHRM hanteert als minimumstandaard bij de toetsing aan artikel 3 EVRM een persoonlijke ruimte dan wel ‘floor space’ van 3 m² per gedetineerde in geval van een meerpersoonscel. Als vastgesteld wordt dat in een detentie-instelling minder dan 3 m² persoonlijke ruimte ter beschikking staat, wordt op grond van het arrest [Muršić/Kroatië](#) een ‘strong presumption’ aangenomen dat de opgeëiste persoon onder onmenselijke of vernederende detentieomstandigheden heeft verbleven.¹⁸ In hetzelfde arrest zijn ook drie factoren besproken die cumulatief aanwezig moeten zijn om dit vermoeden te weerleggen. Deze drie factoren betreffen:

- ‘short, occasional and minor reductions of personal space’
- ‘sufficient freedom of movement outside the cell and adequate out-of-cell activities’
- ‘confinement in what is, when viewed generally, an appropriate detention facility.’¹⁹

In het onderhavige geval verwijst de rechtbank naar het rapport van 14 juni 2002 van het CPT, dat omstandigheden van zware overbevolking en gebrekkige faciliteiten van de detentie-instellingen uitlicht, opmerkt dat gevangenen in het algemeen 23 uur per dag opgesloten zitten en geen tot weinig mogelijkheid tot tijdverdrijf voor gevangenen vindt. Mede gezien deze bevindingen van het CPT, oordeelt de rechtbank dat de verdediging een begin van aannemelijkheid heeft gemaakt van deze ‘strong presumption’ van een voltooide schending van artikel 3 EVRM. De rechtbank acht nadere informatie echter noodzakelijk voor een verdere beoordeling omtrent de detentieomstandigheden waarin de opgeëiste persoon *zelf* vastgezet heeft. Zij besluit tot aanhouding van de zaak, zodat bij de Servische autoriteiten navraag kan worden gedaan.

**OVERLEVERING: ‘ACTION PLAN’ VOOR VERBETERING DETENTIEOMSTANDIGHEDEN
ONVOLDOENDE GARANTIE OM REËEL GEVAAR VOOR SCHENDING ARTIKEL 4 HANDVEST TE
WEERLEGGEN**

Rechtbank Amsterdam 20 maart 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:1620

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: overlevering, artikel 4 Handvest, detentieomstandigheden, redelijke termijn

Tegen de opgeëiste persoon is een Europees aanhoudingsbevel (EAB) uitgevaardigd door de Roemeense autoriteiten met een verzoek tot aanhouding en overlevering voor de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf van zeven jaren en zes maanden. In eerdere overleveringszaken heeft de rechtbank Amsterdam geoordeeld dat vanwege de algemene detentieomstandigheden in Roemenië, met name de overbevolking van de gevangenissen, er een reëel gevaar bestaat van onmenselijke of vernederende behandeling, zoals bedoeld in artikel 4 Handvest. Uit nadere informatie die door de Roemeense autoriteiten is verstrekt, blijkt dat de opgeëiste persoon in een gesloten regime over ‘individual minimum space’ van 3 m² zal beschikken, en in een half-open of open regime over 2 m². Op aanvullende vragen van het Internationaal Rechtshulp Centrum (IRC) die een op de opgeëiste persoon concreet betreffende garantie van 3 m² in een half-open of open regime verzochten, hebben de Roemeense autoriteiten geantwoord: ‘considering the perspective of the measures that should be implemented according to the “Action plan for 2018-2024 for solving the problem of prison overcrowding and detention conditions” we can state that he will benefit of a personal space of 3 sq. m. including bed and furniture, also during the execution of the penalty in semi-open and open regime.’ Hierbij hebben de Roemeense autoriteiten het ‘Action plan’ gevoegd.

De rechtbank stelt vast dat zij dient te beoordelen of de verstrekte informatie toereikend is om een mogelijke schending van artikel 4 Handvest te voorkomen. Naar haar oordeel is dit niet het geval, omdat de garantie afhankelijk is van de tenuitvoerlegging van het ‘Action plan’. Door het gebruik van woorden als ‘the perspective’ en ‘should be’, kan met onvoldoende zekerheid worden vastgesteld dat de opgeëiste persoon bij zijn overplaatsing naar een half-open regime over 3 m² zal beschikken. Derhalve kan niet worden uitgesloten dat de opgeëiste persoon na overlevering aan Roemenië in detentie zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar van onmenselijke of vernederende behandeling. De rechtbank oordeelt bovendien dat de factoren, zoals genoemd door het EHRM in de zaak [Muršić/Kroatië](#), die de ‘strong presumption’ van schending van artikel 4 Handvest eventueel zouden kunnen weerleggen, niet aanwezig zijn.²⁰

¹⁸ EHRM 20 oktober 2016, 7334/13 ([Muršić/Kroatië](#)).

¹⁹ *Ibid.*, par. 102.

²⁰ EHRM 20 oktober 2016, 7334/13 ([Muršić/Kroatië](#)).

Indien het reële gevaar voor de opgeëiste persoon niet binnen een redelijke termijn kan worden uitgesloten, volgt uit de zaak *Aranyosi en Căldăraru* dat de uitvoerende autoriteit moet beslissen of de overleveringsprocedure moet worden beëindigd.²¹ De beoordeling welke termijn als redelijk kan worden beschouwd is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval, waartoe in het onderhavige geval behoort dat de Roemeense autoriteiten informatie hebben verstrekt die de rechtbank ontoereikend heeft gevonden, en dat thans geen nadere, aanvullende informatie meer valt te verwachten. Daarbij geldt bovendien dat de redelijke termijn waarbinnen het reële gevaar voor de opgeëiste persoon moet worden uitgesloten, niet bedoeld is om de uitvaardigende lidstaat in de gelegenheid te stellen om de detentiecapaciteit uit te breiden en de algemene detentieomstandigheden te verbeteren. Zodoende concludeert de rechtbank dat de redelijke termijn is overschreden en dat de overleveringsprocedure dient te worden beëindigd. Zij verklaart de officier van justitie niet-ontvankelijk.

**OVERLEVERING: EXECUTIE-EAB; VERWEER MET BETREKKING TOT DREIGENDE SCHENDING
ARTIKEL 47 HANDVEST IN POLEN SLAAGT NIET; GEEN AANHOUDING IN AFWACHTING
BEANTWOORDING PREJUDICIËLE VRAGEN OVER RECHTSSTAAT IN POLEN**

Rechtbank Amsterdam 27 maart 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:1757

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: overlevering, executie-EAB, artikel 47 Handvest, rechtsstaat in Polen, prejudiciële vragen

De onderhavige zaak betreft de overlevering van een Pool ten behoeve van de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf in Polen. In het Europees aanhoudingsbevel wordt melding gemaakt van twee vonnissen.

De raadsman voert een verweer met betrekking tot een dreigende schending van de fundamentele rechten van de opgeëiste persoon. De raadsman betoogt primair dat het rechtssysteem in Polen op dit moment niet voldoet aan de eisen van een rechtstaat. Het risico dat inwilliging van het overleveringsverzoek tot een schending van de grondrechten van de opgeëiste persoon zal leiden is evident en daarom dient de opgeëiste persoon niet te worden overgeleverd. Subsidiair betoogt de raadsman dat de behandeling van onderhavig overleveringsverzoek moet worden aangehouden in afwachting van vragen die door het Ierse High Court zijn gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie en die voortkomen uit de zorgelijke situatie in Polen.

De rechtbank is van oordeel dat sprake is van een zorgelijke ontwikkeling in Polen. De rechtbank heeft kennis genomen van de uitspraak van het Ierse High Court waarin is beslist om in een overleveringszaak prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de gevolgen van de recente Poolse wetwijzigingen voor de overlevering aan Polen.²² Onderhavig overleveringsverzoek ziet echter, anders dan deze beslissing, op de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen. Er is niet gebleken van een verband tussen onderhavige vonnissen en de recente, zorgelijke ontwikkeling in Polen. De rechtbank overweegt dat onder deze omstandigheden niet kan worden geoordeeld dat bij overlevering van de opgeëiste persoon aan Polen sprake is van een reëel gevaar van een flagrante schending van de aan hem toekomende rechten, zoals gewaarborgd in artikel 47 Handvest. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding de procedure aan te houden in afwachting van de beantwoording van door het Ierse High Court te stellen prejudiciële vragen.

**OVERLEVERING: VERVOLGINGS-EAB; GEEN AANHOUDING IN AFWACHTING BEANTWOORDING
PREJUDICIËLE VRAGEN OVER RECHTSSTAAT IN POLEN**

Rechtbank Amsterdam 12 april 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:2702

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: overlevering, executie-EAB, rechtsstaat in Polen, prejudiciële vragen

Tegen de opgeëiste persoon hebben Poolse rechterlijke autoriteiten twee EAB's uitgevaardigd: een executie-EAB (EAB I) en een vervolgings-EAB (EAB II).

De officier van justitie heeft ten aanzien van EAB I – onder verwijzing naar [ECLI:NL:RBAMS:2018:2134](#) – opgemerkt dat een Ierse rechter prejudiciële vragen heeft gesteld over de stand van zaken met betrekking tot de rechtsstaat in Polen naar aanleiding van een Poolse vervolgings-EAB (C-216/18 PPU), maar dat de situatie niet vergelijkbaar is, omdat EAB I een executie-EAB is. Ten aanzien van EAB II heeft zij opgemerkt dat er geen aanleiding is om de behandeling van dit EAB aan te houden in afwachting van de beantwoording van de Ierse prejudiciële vragen. De Ierse rechter hanteert een heel ander uitgangspunt dan de Nederlandse rechter, namelijk dat sprake is van een schending van de rechtsstaat in Polen. De officier van justitie heeft daartoe verwezen naar de uitspraak met nummer [ECLI:NL:RBAMS:2018:222](#): het is nog niet zo dat de opgeëiste persoon zal worden blootgesteld aan een flagrante schending van het recht op een eerlijk proces. De rechtbank heeft het onderzoek voor onbepaalde tijd geschorst, teneinde:

²¹ HvJ EU 5 april 2016, C-404/15 en C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198 (*Aranyosi en Căldăraru*).

²² <http://www.minbuza.nl/ecer/nieuws/2018/04/ierse-rechter-vraagt-eu-hof-advies-over-rechtsstaat-in-polen.html>.

- de beantwoording van de door de Ierse rechter gestelde prejudiciële vragen in zaak C-216/18 PPU af te wachten, omdat die beantwoording mogelijk relevant is voor de afdoening van EAB II;
- EAB I gezamenlijk af te doen met EAB II.

KORTE SIGNALERINGEN

Artikel, J. Crijns en M. van Emmerik, ‘Samenloop tussen strafrecht en punitief bestuursrecht. Zoeken naar evenredige bestraffing’, *Nederlands Juristenblad*, 2018/749

Trefwoorden: artikel 6 EVRM, ‘criminal charge’, ne bis in idem, artikel 4 Zevende Protocol EVRM, EHRM Öztürk/Duitsland, EHRM A. en B./Noorwegen [Hyperlink](#)

Artikel, M.S. Groenhuijsen en R. Jansen, ‘De toetsing van politiegeweld en het nemo-teneturbeginsel’, *Delikt & Delinkwent*, 2018/22

Trefwoorden: meldingsprocedure inzake politiegeweld, nemo-teneturbeginsel, artikel 6 EVRM [Hyperlink](#)

Artikel, W. van Hattum, ‘De Hoge Raad en het reviewmechanisme. Een misplaatste uitnodiging aan levenslanggestraften om re-integratieactiviteiten te ontplooiën’, *Nederlands Juristenblad*, 2018/691

Trefwoorden: artikel 3 EVRM, herbeoordeling levenslange gevangenisstraf, ‘prospect of release’, EHRM Vinter/Verenigd Koninkrijk, EHRM Murray/Nederland, EHRM Bodein/Frankrijk [Hyperlink](#)

Artikel, M. Pontier, ‘Langdurige eenzame opsluiting onder de loep. De automatische toepassing van langdurige eenzame opsluiting van terdoodveroordeelden in de Verenigde Staten en van wegens terrorisme verdachte en veroordeelde gedetineerden in Nederland’, *Nederlands Juristenblad*, 2018/693

Trefwoorden: veroordeelden tot terroristisch misdrijf, langdurige eenzame opsluiting, artikel 3 EVRM, VN Standaard Minimumregels voor de behandeling van gevangenen, Anti-Folterverdrag [Hyperlink](#)

Artikel, H.G. van der Wilt, ‘Tussen idealisme en realisme: Vervolging van internationale misdrijven in Nederland, anno 2018’, *Delikt & Delinkwent*, 2018/21

Trefwoorden: initiatief multilateraal verdrag inzake rechtshulp en uitlevering bij internationale misdrijven, Genocideverdrag, rechtsmacht, rechtshulp [Hyperlink](#)